

Auca de Frederic Soler (Serafí Pitarra 1839-1895)

Gran dramaturg del XIX que no va saber dir prou

1. Com qui toca la guitarra
farem l'auca d'en Pitarra,
2. dramaturg, bona persona,
que va néixer a Barcelona,
3. de família senzilla,
que anava estreta d'armilla.
4. Perd els pares de petit
i es queda sol i afligit.
5. Sort, però, en tindrà en Soler,
del seu oncle rellotger,
6. que li ensenyarà amb defici
tots els secrets de l'ofici.
7. Després de bregar i debatre,
es decideix pel teatre.
8. Les primeres provatures,
havent fet moltes lectures,
9. les fa a partir de setze anys
i aviat té per companys
10. gent com Roure i Almirall,
amb qui tresca amunt i avall.
11. Contestataris com són
escandalitzen mig món:
12. l'exèrcit, la monarquia,
el clero i la burgesia,
13. amb grolleres bufonades,
que són molt ben acceptades
14. com «Jaume el Conquistador»,
que fa una certa pudor.
15. Per això, amb un xic de barra,
signa amb el nom de Pitarra.
16. Amb l'Albina de les Cases
s'enamoren com dos ases.
17. Es casen contents, feliços
i reparteixen anissos.
18. Llavors el sogre amb cabals
i projectes teatrals,
19. l'anima a fer d'empresari
i ara ja no hi ha qui el pari.
20. Funda una entitat, «La Gata»
i el temps que té en Soler el mata
21. escrivint en català,
tal com raja -- i tant li fa--
22. «singlots poètics», «gatades»,
que seran ben acceptades.
23. Són obres com «Ous del dia»
en què en Soler parodia
24. el teatre del moment,
amb humor i atreviment.
25. «L'esquella de la torratxa»
s'inscriu en questa ratxa,
26. com també «La botifarra
de la llibertat». Pitarra
27. s'hi malfia dels valors
que imposen els vencedors.
28. Quan s'instal·la a l'Odeon
es fa petit, ves per on!
29. D'«El castell dels tres dragons»
se'n fan un munt de funcions
30. i «El boig de les campanilles»
també rebenta taquilles.
31. Un canvi transcendental
per a l'escena teatral.
32. és un drama pioner:
«Les joies de la Roser».
33. A partir d'aquí, en Pitarra,
més formal, ja no desbarra.
34. Dissolta «La Gata» crea
un nou equip, al Romea:
35. el «Teatre Català»,
que molt ben rebut serà.
36. Amb obres de gran sortida :
«El ferrer de tall», «La dida»,
37. «La fira de Sant Narcís»,
que tenen el seu encís,
38. i «La creu de la masia»...
si en dic més no acabaria!
39. Fins i tot als Jocs Florals
obté èxits colossals.
40. Perquè en sap i es fa valer,
el fan Mestre en gai saber.
41. ¿Qui no coneix avui dia
la valenta poesia
42. «El fossar de les moreres»,
que és de les més falagueres?
43. Amb els anys, però en Soler
no pot més, no sap què fer.
44. Anodí i repetitiu
es troba més mort que viu.
45. Nous valors com Guimerà
l'acabaran d'eclipsar.
46. Però malgrat la davallada,
Pitarra deixa petjada.
47. Per això té un monument
a la Rambla on veu la gent
48. que passeja per ciutat,
i aquesta auca s'ha acabat.

Joan Vilamala, 2018